Willem Breukelman

Willem Adriaan Breukelman is geboren op 10 maart 1906 in Den Haag. Hij was de zoon van Jan Bertram Breukelman (1856-1928) en Maria Wilhelmina Magdalena van der Schuit (1871). Zijn vader was referendaris bij de Raad van State in Den Haag.

In juli 1923 slaagde hij voor het eindexamen HBS in Den Haag.

Hij studeerde voor civiel ingenieur in Delft. In september 1927 haalde hij het propedeutisch examen voor de studie civiel ingenieur en twee jaar later slaagde hij voor het kandidaatsexamen. In 1930 studeerde hij af als civiel ingenieur.

Op 11 oktober 1920 ontstonden de Delftsche Zwervers als een stam voor studenten. De oprichters werden Mosmannen genoemd. De vereniging was een opvolger van de (Delftsche) Studentenclub voor Oud-Padvinders, die op 8 november 1915 was opgericht. Sinds hun oprichting betekenen de Delftsche Zwervers iets voor de maatschappij door activiteiten te organiseren voor kinderen die in de maatschappij een beetje buiten de boot (dreigen te) vallen. De eerste jaren nam de stam kinderen uit een kindertehuis (de Martha Stichting) uit Alphen aan den Rijn mee op kamp, onder andere naar Walcheren. Vanaf 1925 werden jaarlijkse kinderkampen, "Marthakampen", op Gilwell Ada's Hoeve in Ommen georganiseerd. Willem was lid van De Delftsche Zwervers tussen 1923 en 1928.

Bij koninklijk besluit werd hij met ingang van 1 januari 1929 benoemd bij het reservepersoneel der Landmacht tot reserve tweede luitenant. bij het regiment genietroepen, samen met medevoortrekker Berend IJspeert.

Hij trouwde na zijn afstuderen op 17 november 1930 in Den Haag met Cornelia Johanna Andrina Oostrijck (1909). Hij trad in dienst bij Rijkswaterstaat en was werkzaam in Roermond en Weert bij de sluisbouw van de Zuid-Willemsvaart. In september 1932 kwam hij in dienst bij de Nederlandse Spoorwegen. Hij was belast met het maken van tijdstudies en het ontwerpen van rangeeremplacementen. Hij bestudeerde onder andere rangeer emplacementen in Hull en Basel en het verwerken van massavervoer bij wedstrijden.

In juli-augustus 1937 was hij vanuit de NS belast met het drukke reizigersvervoer naar de Wereld Jamboree in Vogelenzang en schreef hierover in *Spoor- en Tramwegen*.

JAMBOREE EN SPOORWEGEN

In „Spoor en Tramwegen" geven de Ir. W. A. Breukelman en Mr. A. W. Lazonder, inspecteur van de Ned. Spoorwegen, nog een nabeschouwing over de Jamboree. Het totaal aantal personen, dat de Nederlandse Spoorwegen voor, ten tijde van en na de Jamboree naar en van Vogelenzang-Bennebroek vervoerden, wordt geschat op 623000.

Op 30 augustus 1939 kwam hij als reserve luitenant der genie onder de wapenen en ging over naar de sectie spoorwegdienst van de Generale Staf. Hij werkte tijdens de mobilisatie in Rotterdam en was belast met de leiding en behandeling van de etappen-levensmiddelen treinen.

Na de capitulatie werd hij stafmedewerker bij de NS en woonde op Lessinglaan 44 in Utrecht. Hij sloot zich aan bij het verzet en raakte betrokken bij de verzetsgroep van Nic Erkens. In de loop van 1940 en begin 1941 begon hij met het opzetten van een (militaire) inlichtingendienst. Daarvoor benaderde hij officieren en onderofficieren uit zijn (voormalig) legeronderdeel en militairen met wie hij bevriend was. In Utrecht was dit luitenant ir. W.A. Breukelman, directiemedewerker van de Nederlandse Spoorwegen. Willem formeerde weer nieuwe groepjes. Ze hielden zich onder meer bezig met het verzamelen van bijzonderheden over het landelijk spoorwegnet en (militair) treinverkeer. Daarnaast hielp Willem met de smokkel van wapens en munitie. De verzetsgroep werd geïnfiltreerd. Op verschillende plekken en op verschillende momenten werden in het najaar van 1942 invallen gedaan en mensen gearresteerd.

Op 9 september 1942 werd Willem gearresteerd in Utrecht in Gebouw III van de NS op verdenking van sabotage. Hij werd gevangen gezet in het Oranjehotel tot november 1942. Op 30 november 1942 werden alle gedetineerden voor verder verhoor naar Haaren overgebracht. Daar zat Willem tot 29 juli 1943 gevangen. Zijn vrouw werd op 24 april 1943 gevangen gezet in het Oranjehotel en kwam op 9 juli weer vrij. Van 29 juli 1943 tot 10 maart 1944 werd hij opgesloten in de strafgevangenis Gansstraat in Utrecht. Op 11 augustus 1943 veroordeelde het *´Feld gericht des kommandierenden Generals und Befehlshabers im Luftgau Holland´* te Utrecht tijdens het "proces Erkens-Renkin" twaalf hoofdrolspelers tot de dood straf.

De andere leden van deze groepen zijn gefusilleerd op 9 oktober 1943 op Fort Rhijnauwen. Willem en Alphonse H.L. Dresen zijn langdurig verhoord en apart gehouden van de andere leden van de groep Erkens, waar zij wel deel van uitmaakten, Zij beschikten over belangrijke strategische informatie voor de Duitsers door hun werk bij de Nederlandse Spoorwegen.

Willem werd op 10 maart 1944 gefusilleerd in Fort Rijnauwen bij Bunnik. De Oorlogsgravenstichting noemt als plaats van overlijden Zeist. Zijn lichaam werd in het geheim

in Westerveld gecremeerd en zijn as werd daarna door de Duitsers meegenomen. Het bleek na de oorlog op een kerkhof in Erfurt terecht te zijn gekomen. Na de oorlog werd Willem in 1949 bijgezet op het Nationaal Ereveld Loenen. Volgens de informatie in zijn dossier, droeg hij bij zijn arrestatie mogelijk een padvindersriem.

In zijn afscheidsbrief aan zijn vrouw schreef hij: '*Wij menschen zijn maar nietige wezens in het groote wereldgebeuren – Denk daar steeds aan; er is een hoogere macht die 't alles bestuurt'*

Willem ontving postuum het Verzetsherdenkingskruis. Hij wordt herdacht op het Monument voor Gevallen Spoorwegpersoneel en op de plaquette in 'De Inktpot', beiden in Utrecht. Zijn naam staat ook op het monument in het Fort bij Rijnauwen. Daarop staat vermeld dat hij op 9 oktober 1943 is gefusilleerd.

Meer informatie

Willem Adriaan Breukelman (Den Haag, 10 maart 1906 - Zeist, 10 maart 1944) - Oorlogsbronnen.nl
Details Database Documentatiegroep 4045
Willem Adriaan Breukelman | Oorlogsgravenstichting
Willem Adriaan Breukelman | Erelijst van Gevallenen 1940-1945
Willem Adriaan Breukelman | Digitaal Namenregister Oranjehotel
Utrecht, 'Monument voor Gevallen Spoorwegpersoneel' - Nationaal Comité 4 en 5 mei : Nationaal Comité 4 en 5 mei
Utrecht, plaquette in 'De Inktpot' - Nationaal Comité 4 en 5 mei : Nationaal Comité 4 en 5 mei
Dodenboek Oranjehotel - Nationaal Archief
Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 22, 1937, no. 9, 1937 » 1937-10 - Pag. 12 | Delpher
De Tijd : godsdienstig-staatkundig dagblad » 11 jul 1923 - Art. 122 | Delpher
De Tijd : godsdienstig-staatkundig dagblad » 22 sep 1927 - Art. 156 | Delpher
Het Vaderland : staat- en letterkundig nieuwsblad » 12 jul 1928 - Art. 76 | Delpher
De Nederlander » 24 jun 1929 - Art. 17 | Delpher
De Maasbode » 18 dec 1928 - Art. 51 | Delpher
Het volk : dagblad voor de arbeiderspartij » 04 jul 1930 - Art. 187 | Delpher
Geboorte Willem Adriaan Breukelman op 10 maart 1906 te 's-Gravenhage » Open Archieven
Huwelijk Willem Adriaan Breukelman & Jan Bertram Breukelman & Maria Wilhelmina Magdalena van der Schuit & Cornelia Johanna Andrina Oostrijck & Johannes Oostrijck & Antonia Petronella Damsté op 17 november 1930 te 's-Gravenhage » Open Archieven
Overlijden Willem Adriaan Breukelman & Cornelia Johanna Andrina Oostrijck op 10 maart 1944 te Zeist, provincie Utrecht » Open Archieven
Delftsche Zwervers - Scoutpedia.nl
publiekswebsite Delft - Detail Archief Delft / De Delftsche Zwervers
Het verborgen front 2_h2.pdf
Bouwhuis / Briët - Stichting Neerlandsch Verzetsmonument

Nederlands Oorlogsgraf Nic Erkens - Grivegnée (Liège) - TracesOfWar.nl
Spoor- en tramwegen; tijdschrift voor het spoor- en tramwegwezen in Nederland en Indië, jrg 18, 1945, no. 4, 22-11-1945 » 22 nov 1945 - Pag. 7 | Delpher
Spoor- en tramwegen; tijdschrift voor het spoor- en tramwegwezen in Nederland en Indië, jrg 10, 1937, no. 19, 14-09-1937 » 14 sep 1937 - Pag. 1 | Delpher
Spoor- en tramwegen; tijdschrift voor het spoor- en tramwegwezen in Nederland en Indië, jrg 10, 1937, no. 20, 28-09-1937 » 28 sep 1937 - Pag. 9 | Delpher
Fort bij Rijnauwen - Wikipedia
De gevallenen in de forten van Utrecht 1941 – 1945, A.M. Overwater.
Stichting Herdenkingsmonument Fort bij Rijnauwen
foto: de braintrust, de werkgroep voor het treinvervoer naar de Wereld Jamboree. Zittend voor: Willem Breukelman. Rechtsboven hem met hoed in de hand: verkeerscommissaris Jamboree organisatie Frederic Louis Rambonnet. Spoor- en tramwegen 28 september 1937

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.